

ABC

NOWINY CODZIENNE

NASZE ABC

Fala przemiany

(g) Tak się złożyło, że w ciągu ostatniego roku we wszystkich prawie krajach Europy (z wyjątkiem jedynie jej północnego skrawka), rządzących się systemem demokratycznym - parlamentarnym, odbyły się nowe wybory: w Holandji i Czechosłowacji ubiegłej wiosny, w Danji, Szwajcarii i Anglii na jesieni, tej zaś wiosny w Hiszpanji, Francji i Belgji. Wszystkie te zaś głosowania, choć w różnych krajach i różnych warunkach, wykazują tendencję zadziwiająco do siebie podobną. Przez całą Europę płynie ta sama fala przemiany pojęć i nastrojów.

Najbardziej uderzającym rysem zasadniczym jest wszędzie, mniej lub bardziej zdecydowane ale z fatalistyczną siłą postępujące, bankructwo liberalizmu - bez względu na etykiety, radykalne czy socjalne, jakie sobie przypisze. W londyńskiej Izbie gmin wielki Lloyd George ma zaledwie trzech podkomendnych (wszystkich z własnej rodziny), w Hiszpanji olbrzymie stronnictwo radykałów rozspadło się niemal bez śladu, radykali francuscy ponieśli w ostatnich wyborach najcięższe straty. Liberali duńscy stracili blisko trzecią część mandatów, holenderscy połowę. Mniejsze straty lub stabilizację wykazuje liberalizm ledwie w paru krajach i to tylko tam, gdzie odgrywa podrzędną rolę.

Kto wygrywa na jego bankructwie? Socjaliści wolają triumfalnie: Lewica, to jest my! Niestety, socjalizm zdobywa nowe pozycje lub odrabia dawne straty tylko tam, gdzie niema występującego pod własną marką komunizmu, lub jest bardzo słaby, tak że socjaliści mają monopol na czerwony kolor. Gdzie indziej natomiast zwyciężają, stale zdobywającymi nowe terytoria, są komuniści, których cyfra niemal wszędzie rośnie; pewna równowaga obu obozów utrzymuje się jedynie w Szwajcarii, gdzie komunizm jest bardzo słaby, oraz Czechosłowacji, gdzie już i tak (podobnie jak w Niemczech z jesieni 1932) trzęcia międzynarodowa pod względem siły niewiele ustępuje drugiej. Podobny stosunek wytwarza się obecnie i we Francji, gdzie socjaliści ledwie utrzymali poprzednią ilość głosów (a tylko dzięki kombinacji Frontu ludowego pozbywali nowe mandaty), ilość zaś wyborców - komunistów niemal ze się podwoiła. Nieustannie przybieranie komunizmu wykazują również Hiszpanja, Belgja, Danja.

A prawica? Na zwycięstwie lewicy ona przecież przedewszystkiem musi tracić...

Otóż właśnie, że nie. Traci tylko liberalne centrum i to naogół w centrum lewem straty są o wiele dotkliwsze niż na prawem jego skrzydle. Właściwa natomiast prawica trzyma się na swych pozycjach. Gil Robles w Hiszpanji znalazł się bez sprzymierzeńców, ale sam ze swą partją wyszedł bez szwanku, prawica zaś francuska - mimo że radykali wyrażają radość „spowoda jej klęsk” - może się poszczycić tem, że gdy poprzednio jej wpływy u wyborców były w porównaniu z radykałami o 25 proc. słabsze, teraz są o 25 proc. silniejsze.

Wszystko zależy od zniesienia sankcji

Wywiad Mussoliniego w „Daily Telegraph”

LONDYN, 28.5 (tel. wł.). „Daily Telegraph” ogłasza wywiad swego korespondenta dyplomatycznego w Rzymie z Mussolinim. Ze względu na bliski kontakt zlenika z Forreina Office i wpływowymi sferami rządu brytyjskiego, do wywiadu z Mussolinim - u dzielnego na piśmie, a zatem w formie szczególnie oficjalnej - przywiązują wielką wagę.

IMPERJUM WŁOSKIE

Na pytanie: Czy może wskazać główne wytyczne, które kierować się będzie polityka włoska na dalszy okres rozwoju nowego imperjum? - odpowiedź Mussoliniego brzmiała:

— Zadanie to zajmie nas przez szereg lat, ponieważ kraj jest bardzo wielki i wszystko pozostaje do zrobienia.

— Czy można powiedzieć, że wobec włączenia Abisynji do terytorjów, pozostających pod suwerennością Włoch nowe imperjum rzymskie jest już pełne?

— Koniec sankcji będzie oznaczał wejście Włoch do grona państw zaspokojonych.

NA MORZU ŚRÓDZIEMNEM

Jakimi metodami przywrócić można zaufanie nad Morzem Śródziemnym? Czy Włochy sprzyjałyby tylko paktowi wielkich mocarstw, czy też chciałyby włączyć wszystkie państwa śródziemnomorskie?

— W obecnych warunkach i dopóki trwają sankcje, Włochy nie mogą i nie podejmą żadnej politycznej inicjatywy, dotyczącej porozumienia śródziemnomorskiego. Gdy sankcje się skończą, rozpatrzymy te zagadnienia z pragnieniem dojścia do porozumienia i w duchu współpracy oraz pokoju.

— Czy Włochy mogą udzielić mniejszym państwom śródziemnomorskim zapewnienia, że nie będą się na nich naciskały z racji roli, jaką te państwa odegrały w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

— Nie jesteśmy narodem hołdującym zemście i ja sam to wykazuję, udzielając niniejszego wywiadu paskiej gazecie, która była tak niesprawiedliwa i wroga naszej sprawie.

ORGANIZACJA IMPERJUM

Jaka jest myśl przewodnia, o ile chodzi o organizację nowego imperjum włoskiego? Czy słuszne jest twierdzenie, że w głównych zarysach przykład brytyjski w Indjach będzie naśladowany?

— Przygotowujemy obecnie statut organizacyjny nowego imperjum. Jassem jest, że doświadczenia zdobyte przez imperjum brytyjskie, weźmiemy w rachubę.

Zmiany w dyplomacji watykańskiej

RZYM, 28.5. W najbliższym czasie nastąpią poważne przesunięcia w dyplomacji watykańskiej, które zostały zainaugurowane przeniesieniem nuncjusza w Bukareszcie mgr. Valeri na miejsce kardynała Maglione. M. in. będzie obsadzona na nowo nuncjatura w Warszawie.

Prawica, jeśli ponosi straty, to tylko na rzecz nowych prądów, również prawicowo nastrojonych, ale wnoszących z sobą nowe idee: tak było w Niemczech i tak jest obecnie w Belgji (rexiści), Szwajcarii (Dutweiler), Holandji (ruch chłopski „L. S.”), słowem wszędzie gdzie potrafiły dojść do głosu nowe prądy, głoszące likwidację dotychczasowego impasu prawicowego i konieczność przeciwwstawienia ogólnemu chaosowi, jedynie dla komunizmu pożytecznemu, nowych twórczych haseł reformatorycznych.

PLOTKI O CZARNEJ ARMII

— Czy istnieje plan organizacji wielkiej czarnej armii?

— Możemy zmobilizować 37 klas rezerwistów we Włoszech, a to oznacza 8 milionów żołnierzy. Nie potrzebujemy żadnej czarnej armii, ani w Afryce ani w Europie.

INTERESY INNYCH PAŃSTW

— Czy pożądanym jest podjęcie rozmów z Wielką Brytanią i Francją dla uregulowania stosunków pomiędzy imperjum włoskim a sąsiadującymi terytoriami?

— Uważam, że byłoby rzeczą bardzo dobrą - w nowej i nieodwołalnej sytuacji, jaka się wytworzyła - rozpocząć rozmowy, skierowane ku temu, aby szarmonizować interesy ekonomiczne Francji i W. Brytanji z naszymi własnymi i przedyskutować wszelkie sprawy, które byłyby pożyteczne dla ustalenia jaknajbardziej przyjaznych stosunków sąsiedzkich pomiędzy trzema mocarstwami.

— Czy kwestja korzystania z wód jeziora Tana będzie przedmiotem rokowań pomiędzy władzami włoskimi

w Afryce a władzami brytyjskimi i egipskimi?

— Interesy W. Brytanji, o ile chodzi o wody jeziora Tana, będą ściśle szanowane. Oświadczyłem to już kilka razy. Porozumienie w tej sprawie powinno być bardzo łatwe i proste.

ZBROJENIA

— Czy możliwe jest uniknięcie wyścigu zbrojeń w Afryce?

— Wogóle nie widzę powodu, dla czegoby w Afryce miał powstać wyścig zbrojeń.

— Co się stanie z licznym garnizonem, jaki obecnie utrzymywany jest w Libji?

— Garnizon w Libji nie jest tak wielki, jak się przypuszcza. Nie będzie on wycofany, dopóki nie wyjaśni się sytuacja na Morzu Śródziemnym. Cała ta siła wojskowa w Libji będzie wysłana do domu, gdy tylko W. Brytanja wycofa swe okręty wojenne.

WŁOCHY I ANGLJA

— Czy według pana pożądanym jest, aby nastąpiło zblizenie włosko-angielskie? Czy można powiedzieć,

że przedstawiciele włoscy we wchodniej Afryce otrzymali polecenie szukania przyjaznej współpracy z władzami brytyjskimi?

— Zblizenie angielsko - włoskie jest nietykalnym pożądanym, ale i koniecznym. Ja ze swej strony uczynię wszystko, co leży w mej mocy, aby do tego doprowadzić. Stosunki pomiędzy władzami brytyjskimi a włoskimi w Afryce zawsze były poprawne.

AUSTRIA

— Czy niepodległość Austrii w dalszym ciągu pozostaje jedną z nieodwołalnych zasad polityki włoskiej w Europie? Czy, o ileby zaszła konieczność działania, Włochy porozumiewałyby się z W. Brytanią i Francją, czy też działałyby same?

— Polityka włoska, o ile chodzi o Austrię, jest znana i protokół rzymski potwierdza to.

LIGA NARODÓW I SANKCJE

Ostatnie pytania wywiadu dotyczyły Ligi Narodów i sankcji.

Na pytanie czy reforma Ligi jest konieczną i w jakim sensie, Mussolini odpowiedział twierdząco, nie wchodząc jednak w szczegóły. Natomiast potwierdził kategorycznie, że jeśli sankcje będą trwały, to „zagadnienie pozostania Włoch w Lidze, lub wycofania się z niej powstanie w sposób bardzo nagły”.

Mussolini zakończył wywiad słowami: Proszę pana, aby pan powtórzył i każdemu uczynił zrozumiałym, że Włochy faszystowskie pragną pokoju i że uczynią wszystko, co leży w ich mocy, aby zachować pokój. Wojna w Europie, byłaby katastrofą Europy.

chope, ogłosz jeszcze w bieżącym tygodniu stan oblężenia.

BILANS OFIAR

LONDYN, 28.5. „Reuter” donosi z Jerozolimy, że w czasie obecnych niepokojów w Palestynie, poczynawszy od dn. 19 kwietnia, zostało zabitych 48 osób, i 331 rannych. Spośród zabitych 24 było narodowości żydowskiej, 22 arabskiej oraz 2 chrześcijan. Wśród rannych jest 182 Arabów, 105 Żydów i 44 chrześcijan. Od 19 kwietnia aresztowano w związku z zaburzeniami 969 Arabów i 275 Żydów. Spośród aresztowanych Arabów 493 zostało skazanych na dłuższe lub krótsze kary więzienia.

SHLY ANGLJI

LONDYN, 28.5. Po sprowadzeniu posiłków wojskowych z Egiptu, ilość angielskich sił zbrojnych, stacjonowanych w Palestynie, składa się z 5 batalionów piechoty, kompanii lekkich czołgów, oddziału samochodów pancernych oraz 5 baterji artylerji polowej.

Reorganizacja w Ministerstwie Skarbu

W departamencie obrotu pieniężnego Ministerstwa Skarbu utworzony będzie specjalny wydział dewizowy. Zadaniem wydziału będzie kierowanie całą polityką dewizową państwa.

Pozatem projektowane są dalsze zmiany reorganizacyjne w Ministerstwie Skarbu, które wymagać będą zmiany statutu tego ministerstwa.

W worku więził chorą córkę

Niezwykłego odkrycia dokonała policja pow. stołecznego na Anopolu w baraku Nr. 42. W mieszkaniu bezrobotnego Jasińskiego znaleziono chorą jego córkę, która więziona była przez ojca w dużym worku.

Chorą przewieziono do szpitala. Okrutnego ojca aresztowano.

Jasiński tłumaczy się fizycznym niedorozwojem córki.

P. Prezydent Mościcki doktorem honorowym uniwersytetu J. P.

Wczoraj w sali audjencjonalnej na Zamku rektor uniwersytetu Józefa Piłsudskiego w Warszawie prof. Pieńkowski, prof. Mazurkiewicz i prof. Lampe wręczyli p. Prezydentowi Rzeczypospolitej prof. Mościckiemu dyplom honorowego doktora chemii.

Po ceremonji P. Prezydent podejmował śniadaniem przedstawicieli Uniwersytetu w sali Rycerskiej.

Przesłuchano 120 studentów Dochodzenia w sprawie zejść na Politechnice

Od poniedziałku na Politechnice Warszawskiej prowadzone są dochodzenia przeciw studentom oskarżonym o wywołanie ostatnich rozruchów. Dotychczas audytor Jasiński przesłuchiwał około 120 studentów.

Ukończenie przesłuchiwań nastąpi w sobotę, poczem akta przekazane będą profesorom Paszkowskiemu i Żorawskiemu, którzy określą winę i karę oskarżonych. Również wyrok sądu koleżeńkiego zapadnie prawdopodobnie w przyszłym tygodniu.

Na Wołyniu wykryto pokłady glinki porcelanowej

Główny surowiec do produkcji porcelany i fajansów stanowi t. zw. glina kaolinowa, którą dotychczas sprowadzano dla naszych fabryk z zagranicy. Dzięki poszukiwaniom geologicznym

natrafiono ostatnio na bogate złoża tego surowca w okol. wsi Dermanki, pow. Kostopolskiego na Wołyniu. Kaolina wołyńska z powodzeniem zastąpi surowce sprowadzane z Niemiec

Represje karne za szerzenie niepokoju gospodarczego

Władze państwowe podjęły ostatnio ostrzejszą akcję przeciw osobom szerzącym niepokój przez podawanie najrozmaitszych fałszywych wiadomości, szkodzących interesom kraju. Między innymi prokurator w Poznaniu wdrożył w ostatnich dniach dochodzenie z art. 170 Kodeksu Karnego przeciwko Janowi Zarembie - właścicielowi przedsiębiorstwa piekarskiego oraz kawiarni - który w jednym z dzienników poznańskich zamieścił ogłoszenie, oferujące sprzedaż parcel, jako „dobrej lokaty przed dewaluacją”.

Art. 170 K. K. przewiduje karę aresztu do dwóch lat i grzywnę za publiczne rozpowszechnianie fałszywych wiadomości, mogących wywołać niepokój publiczny. Jednocześnie Jan Zaremba pozabawiony został mandatu członka

komisji odwoławczej przy izbie skarbowej w Poznaniu, przyczem stwierdzono, że posiada on poważne zaległości podatkowe za ostatnie trzy lata.

Groźba dewaluacji franka wywołuje niepokój we Francji

PARYŻ 28.5. (ATE). Po okresie pewnego uspokojenia, wywołanego głównie oświadczeniem Bluma o niedewaluowaniu franka, we francuskich kołach finansowych daje się zauważyć ponownie żywe zaniepokojenie spowodowane pogłoskami, pochodzącymi z autorytatywnych źródeł, według których najbliższem zadaniem rządu frontu ludowego, którego ukonstytuowania spodziewać się należy

pierwszych dniach czerwca, będzie przeprowadzenie dewaluacji franka. Wartość waluty francuskiej miałaby być ustalona na poziomie 20 do 30 proc. niższym od obecnego.

Podróżuj samolotem

Napływ chłodniejszych wiatrów z północy, pochodzących z północy, spowodował w Polsce pogodę o zachmurzeniu zmiennej. W wielu miejscowościach spadł deszcz. W porównaniu ze środą poprzednią, a temperatura o 10 stopni wyżej: 14 st. w Gdyni, 15 w Warszawie, 16 w Bydgoszczy, 17 w Poznaniu, 18 w Kaliszu, 19 w Łodzi, 20 w Katowicach, 21 w Łodzi, 22 w Bydgoszczy, 23 w Zaleszczykach i Tarnopolu, 25 w Pile i 26 w Łucku.

Przelotne deszcze

Napływ chłodniejszych wiatrów z północy, pochodzących z północy, spowodował w Polsce pogodę o zachmurzeniu zmiennej. W wielu miejscowościach spadł deszcz. W porównaniu ze środą poprzednią, a temperatura o 10 stopni wyżej: 14 st. w Gdyni, 15 w Warszawie, 16 w Bydgoszczy, 17 w Poznaniu, 18 w Kaliszu, 19 w Łodzi, 20 w Katowicach, 21 w Łodzi, 22 w Bydgoszczy, 23 w Zaleszczykach i Tarnopolu, 25 w Pile i 26 w Łucku.

Dziś - pogoda o zachmurzeniu zmiennym. Miejscami przelotne deszcze, a w dzielnicach wschodnich jeszcze burze. Znaczne ochłodzenie. Temperatura do 20 st. Umiarkowane wiatry północne.